

Täysistunto

Tiistai 1.3.2016 klo 13.59—20.51

16. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle puoluerahoituksen valvonnasta 2015

Kertomus K 1/2016 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään tarkastusvaliokuntaan.

Asian käsittely keskeytettiin 26.2.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelu

20.46 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Olemme keskustelleet täällä jo muutamaan otteeseen mahdollisuudesta ottaa käyttöön katto vaalikampanjoinnissa käytettävälle rah summalle. Tämä ehdotus näyttääkin saaneen kannatusta jossain määrin yli puoluerajojen. Ymmärrän itsekkin ehdotuksen taustalla olevan ajatuksen, jonka mukaan todella suureksi kasvaneet kampanjakustannukset eivät saisi muodostua demokratian toteutumisen esteeksi. Itse asiassa en pidä ehdokkaan oman rahan käyttöä erityisen ongelmallisena, mutta sitä vastoin voisi hyvinkin olla suotavaa määrittää yläraja ehdokkaan saamien lahjoitusten yhteissummalle. Tämä yläraja voisi joko olla kiinteä summa tai määräytyä jollain kaavalla ehdokkaan vaalikampanjassa käyttämistä omista rahoista. En ota tämän kaavan sisältöön kantaa, mutta kuitenkin tämä lisäisi mielestäni omalta osaltaan eri ehdokkaiden välistä tasapuolisuutta.

Arvoisa puhemies! Lisäksi vaalirahan käyttöön liittyvä ennakoilmoitus tulisi säätää pakolliseksi. Sen tulisi myös vastata kohtuullisella, esimerkiksi 10 prosentin tarkkuudella lopullista toteutumaa. Myös kunnallisvaaleissa pakollinen ilmoitusvelvollisuus tulisi säätää koskemaan kaikkia ehdokkaita ainakin lopullisen toteutuman osalta. Ongelma ei tietenkään varsinaisesti poistuisi niissä, tosin aika harvinaisissa, tapauksissa, joissa lautakuntiin valitaan henkilöitä, jotka eivät ole olleet edes ehdolla kuntavaaleissa, mutta äänestäjän kulluttajansuoja olisi kuitenkin edes hieman nykyistä parempi. Kenties tämän muutoksen avulla voitaisiin hieman jopa kasvattaa kansalaisten äänestysintoa.

20.48 **Mika Niikko ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tästähän me keskustelimme viime viikolla hyvinkin kiivaasti täällä ja aikaisemman, edellisen hallituksen esityksen yhteydessä vielä samasta aiheesta. Vaikka nyt puhutaankin puoluerahoituksesta, niin aikaisemmin puhuttiin myös sitten tästä vaalirahailmoituksesta.

Tämä katto vaalirahoitukselle on sinänsä ongelmallinen. Kuten edustaja Eero Lehti erinomaisesti sanoi, vaalialue määrittelee hyvin paljon sen, kuinka paljon ehdokas joutuu sitä rahaa käyttämään vaalilyössään. Ei ole yhdentekevää, miltä alueelta esimerkiksi pyrkii

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2016 vp

Uudeltamaalta ehdokkaaksi, kuten edustaja Lehti oli laskenut. On jopa yli viisinkertainen ero siinä, että joutuu käyttämään enemmän vaalirahoitusta vaalialueesta riippuen. Siinä mielessä me emme voi löytää semmoista yhtä absoluuttista summaa, jolla kaikki voisivat niin sanotusti tasapäisesti kamppailla siinä vaalitulanteessa. Siinä mielessä tämä vaalirahoituskatto ei minun mielestäni ratkaise ongelmaa juuri millään tavoin.

Pikemminkin tulee miettiä esimerkiksi niitä muita asioita, jotka ovat jääneet piiloon. Hyvänä esimerkkinä on tämä puoluerahoitus vaikkapa työmarkkinajärjestöiltä. Ei pelkästään työmarkkinajärjestöiltä tulleen rahan pidä kaiken olla läpinäkyvää, mutta on myös tämä työpanos, jota monesti annetaan vaaleissa esimerkiksi palkattujen työntekijöiden toimesta. Siinä mielessä vaalirahoitusta kun uudistetaan, niin pitäisi ehdottomasti ottaa semmoinen lähestymistapa, että se avoimuus kasvaa.

Kuten aikaisemminkin olen maininnut, myös se on tärkeää, että erityisesti kuntavaaleissa myös niiden henkilöiden, jotka eivät pääse lävitse ja saavat merkittäviä luottamuspaikkoja tai vaikka puheenjohtajuuksia kaupunkisuunnittelulautakunnassa, tulisi avata vaalirahoituksensa viimeistä euroa myöten. (Puhemies koputtaa) Vain täten me saamme luottamusta kansalaisten keskuudessa siinä, (Puhemies koputtaa) mistä me varamme saamme, kun me vaalityötä lähdemme tekemään.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin tarkastusvaliokuntaan.